

Hankkeesta vastaavat

Päiväys/Datum 20.1.2004

Dnro/Dnr LOS-2002-R-2-53

Viite /Hänvisning

Asia/Ärende Lausunto Kiikalan Härjänvatsan maa-ainesoton ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Optiroc Oy Ab, Lohja Rudus Oy Ab, Tieliikelaitos, Eero Kokki, Eero Kunnas/ YN-Sora Oy ja Arimo Uusitalo ovat toimittaneet 2.9.2003 Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY**Hankkeen nimi**

Kiikalan Härjänvatsan maa-ainesotto

Hankkeesta vastaavat

Optiroc Oy Ab, PL 70, 00381 Helsinki
 Lohja Rudus Oy Ab, Länsi-Suomi/Varsinais-Suomi, Ohikulkutie 577, 20660 Littoinen
 Tieliikelaitos, PL 73, 00521 Helsinki
 Eero Kokki, Saarentie 78, 25390 Kiikala
 Heikki Kuparinen ja Heli Kunnas YN-Sora Oy/Eero Kunnas, Suomensjärventie 330, 25390 Kiikala
 Arimo Uusitalo ja Ilkka Uusitalo, Nalkintie 52, 25390 Kiikala

Konsultteina ovat toimineet Suunnittelukeskus Oy:n Kuopion, Helsingin, Oulun ja Tampereen toimistot.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Tähän hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n ja asetuksen 6§:n kohdan 2 b perusteella, sillä maa-ainesottoalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä selvitetään ja arvioidaan hankkeen ympäristövaikutukset ja suunnitellaan, miten haitallisia vaikutuksia voidaan estää. Arviointimenettelyssä kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa.

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista.

Hanke ja sen toteuttamisvaihtoehdot

Hanke koskee maa-aineksen ottoa. Maa-aineksen ottoalue sijaitsee Kiikalan kunnassa Saarenkylässä. Saarenkylän harjualueelle on laadittu vuonna 2002 Härjänvatsan maa-aineksen oton yleissuunnitelma, johon ympäristövaikutusten arvioinnissa esitetyt kolme vaihtoehtoa perustuvat.

Tarkasteltavalla alueella ja sen läheisyydessä on useita valtakunnallisten harjujen ja soidensuojeluohjelmiin kuuluvia suojelukohteita ja -varauksia, kuten Hyypärän-Kaskistonnummen harjualue, Varesjoen Kuru, Lammensuo-Pehkusuo sekä Natura 2000-verkoston suojelukohteita, kuten Hyypärän Natura-alue.

Hankealue sijoittuu Saarenkylän I luokkaan kuuluvan pohjavesialueen lounaisosaan, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle.

Hankealue ulottuu laajimmillaan Varsinais-Suomen seutukaavan sisältämälle arvokkaalle harjualueelle.

Vaihtoehto 0 (VEH 0)

Maa-aineksen ottoa jatketaan nykyisillä luvilla eikä maa-ainesottoa laajenneta. Maa-aineksen ottamisalueiden pinta-ala on noin 51 ha ja ottomäärä noin 2,2 milj.m³. Nykyluvun maa-aineksen otto päättyy vuonna 2011.

Vaihtoehto 1 (VEH 1)

Maa-aineksen ottoa laajennetaan ulottumaan Hyypärän Natura-alueen rajalle. Ottoalue sijoittuu nykyisen seutukaavan M/km-alueelle eli maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle.

Maa-aineksen ottoalueen kokonaispinta-ala on noin 94 ha. Ottomäärä on noin 15,1 milj.m³ ja maa-aineksen otto kestää arviolta 45-65 vuotta.

Vaihtoehto 2 (VEH 2)

Maa-aineksen otto laajennetaan Hyypärän Natura-alueelle ja seutukaavan ah-alueelle (arvokas harjualue) sekä MY-alueelle eli maa- ja metsätalousalueelle, jolla on ympäristöarvoja; luonto- ja maisema-arvoja.

Ottoalueen pinta-ala on noin 113 ha ja ottomäärä noin 17,8 milj.m³. Maa-aineksen ottotoiminta kestää arviolta 60-85 vuotta.

Hankkeen edellyttämät luvat ja liittyminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Maa-aineksen ottaminen edellyttää maa-aineslain mukaista lupaa kunnanhallitukselta. Ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on pyydettävä alueellisen ympäristökeskuksen lausunto, jos alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta tai alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta, tai jos maa-ainesten ottaminen vaikuttaa välittömästi toisen kunnan alueeseen. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei maa-ainesten ottaminen ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n kanssa. Ottosuunnitelmassa on selvitettävä myös hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnon olosuhteisiin.

Kiviaineksen murskaustoimintaan tarvitaan ympäristölupa. Rakennuksia tai muita kiinteitä rakenteita varten tarvitaan rakennuslupa.

Mikäli hanke vaikuttaa hankealueella sijaitsevan Kiehuvalähteen vedenottamon veden määrään tai sen laatuun, toimintaan tarvitaan vesilain mukainen lupa.

Hankealueella on voimassa Varsinais-Suomen seutukaava ja Someron-Kiikalan harjuseutukaava. Parhaillaan laaditaan Salon seudun maakuntakaavaa, joka tulee korvaamaan seutukaavan. Hankealueen eteläpuolella on Härjänvatsan asemakaava-alue.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu Kiikalan kunnan ilmoitustaululla 15.9. – 14.11.2003 ja pyydetty kunnan sekä keskeisten viranomaisten lausunnot. Vireilläolosta on ilmoitettu Salon Seudun Sanomissa. Hankkeesta vastaavan toimesta on järjestetty yleisölle esittelytilaisuus 5.6.2003.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu kuusi kappaletta. Mielipiteitä ei ole esitetty. Luettelo lausunnon antajista on liitteenä.

Lausunnot

Kiikalan kunnanhallitus toteaa, että Kiikalan kunnan Härjänvatsan alueelle on laadittu maa-ainesten oton ympäristövaikutusten arviointi, joka pohjautuu Härjänvatsan maa-ainesoton yleissuunnitelmaan. Maa-ainesoton yleissuunnitelman tarkoituksena on toimia koko hankealueen maa-ainesottoa ohjaavana suunnitelmana. Varsinaiset maa-aineksen ottamisluvat tullaan edelleen myöntämään kunkin maa-aineksen ottajan laatiman hankekoh-taisen ottamissuunnitelman perusteella.

Kunnanhallitus pitää Härjänvatsan pohjavesivarojen tulevaa käyttötarvetta yhtenä suurimista hankkeeseen liittyvistä epävarmuustekijöistä. Maa-ainesottoon liittyy aina pohjavesien pilaantumisen riski. Ottamistoiminnan laaja-alainen ja perusteellinen suunnittelu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja siihen liittyvä ympäristövaikutusten arviointi luovat kuitenkin edellytyksiä ottaa huomioon riskit ja vähentää niitä.

Haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä tai lieventää jättämällä suojavao- hykkeitä, kuten puustoa, näkyvyyden ja päästöjen kulkeutumisen estämiseksi. Ottoalueiden maisemointi ja töiden vaihteistamisen vähentää haitallisia vaikutuksia luontoon.

Pitkäaikainen maa-ainesten ottotoiminta varmistaa osaltaan nykyisten työpaikkojen säilymistä ja uusien syntymistä, millä on vaikutusta Härjännvatsan alueen, Kiikalan kunnan ja koko Salon seutukunnan kehitykseen.

Varsinais-Suomen liitto esittää lausuntonaan seuraavaa: Suunnittelualueella on voimassa vahvistettu seutukaava, jossa on kiinnitetty erityistä huomiota maa-ainesoton ohjaukseen ja arvokkaiden luontokohteiden suojeluun. Seutukaavan korvaavassa, parhaillaan laadittavana olevassa Salon seudun maakuntakaavassa noudatetaan samoja periaatteita. Varsinais-Suomen liitto ei pidä mahdollisena vaihtoehtoa 2 (VEH 2), jossa maa-aineksen otto ulotetaan laajamittaisesti koskemaan sekä Natura-aluetta että seutukaavan ah-rajauksen sisältämää arvokasta harjualueutta. Arviointiohjelmassa ja –selostuksessa esitetyjen vaihtoehtojen lisäksi tulisi tarkastella 0+ vaihtoehtoa, joka käsittää nykyisten ottoalueiden laajennusmahdollisuudet ja arviointiselostusta tulisi tältä osin täydentää.

Länsi-Suomen lääninhallitus esittää lausuntonaan, että ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on selvitetty kiitettävästi. Selvityksessä käytetty taustamateriaali on kattava ja tiedonkeruussa on käytetty hyväksi erilaisia menetelmiä, mm. teemahaastatteluja. Eri vaihtoehtoja on tarkasteltu terveydellisiltä ja sosiaalisilta vaikutuksiltaan laajasti ja monipuolisesti ja huomioitu sekä positiiviset että negatiiviset vaikutukset. Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen olisi tullut kuitenkin esittää paremmin ja käsitellä pohjaveden pilaantumisriskiä myös yksityisten talouskaivojen osalta.

Turun tiepiiri toteaa, ettei sillä ole muuta huomautettavaa arviointiselostuksesta kuin nimen oikaiseminen: "Tieliikelaitos Turun tiepiiri" tulee korjata Tieliikelaitokseksi.

Turun maakuntamuseolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Salon seudun kansanterveystyön kuntayhtymän terveyslautakunta toteaa lausuntonaan, ettei sillä ole terveydensuojelliset näkökohdat huomioiden huomautettavaa arviointiselostuksesta.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hankekuvaus

Tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta ja tavoitteista on esitetty selvästi. Hankkeen kuvaus sisältäen mm. maa-ainesten ottamista rajoittavat tekijät (pohjaveden suojaus, kaavamääräykset, suojelukohteita koskevat rajoitukset, maisema- ja ympäristötekijät, maa- ja kalliopeirä), maa-ainesten oton toteuttamisen, jalostuksen, oheistoiminnat, jälkihoito- ja kunnostustoimenpiteet, liikenteen sekä toiminnasta aiheutuvat päästöt on esitetty hyvin.

Tiedot hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin on esitetty kattavasti. Selvitysalueella sijaitsee useita harjujen- ja soidensuojeluohjelmien suojeluvarauksia ja Natura 2000-verkoston suojelukohteita, jotka on huomioitu hyvin arviointiselostuksessa.

Sen sijaan tiedot hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin ovat paikoitellen puutteellisesti esitetty. Hankealueeseen kuuluu myös seutukaavan ah-varaus (arvokas harjualue). Selostuksessa esitetään monin paikoin vaihtoehtojen 1 ja 2 vaikutusten ulottuminen ja vaihtoehdon 2 sijoittuminen osaksi Natura-alueella, mutta maa-ainesten oton ulottuminen samalla seutukaavan ah-alueelle jää monin paikoin mainitsematta. Seutukaavan ah-varauksella on osoitettu ne alueet, joille soranottoa ei tulisi kohdistaa. Ympäristövaikutusten arviointiselostusta tulee tältä osin korjata. Maakuntakaavaa laadittaessa noudatetaan samoja maa-ainesten oton ohjausta ja arvokkaiden luontokohteiden suojelua kos-

keviä periaatteita kuin nykyisessä seutukaavassa. Ympäristövaikutusten arviointimenettely ei poista kunnan velvollisuutta kuulla ympäristökeskusta yksittäisistä lupahakemuksista maa-aineslain 7§:n tarkoittamissa tapauksissa.

Hankealueella luontotyyppinä on pääosin harjumetsät ja Natura 2000-verkoston toteutuskeinona on maa-aineslaki. Natura-kohteen luontotyypeille ja lajeille ei luonnonsuojelulain mukaan saa aiheuttaa merkittävää haittaa. Tätä lievemmän haitan aiheuttaminen on mahdollista. Ennen maa-aineslupan myöntämistä hakijan on selvitettävä, aiheutuuko ottotoiminnasta luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua merkittävää haittaa ja lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisua pyydettävä lausunto ympäristökeskukselta haitan merkittävyydestä.

Maa-aineslain mukaan tulee maa-ainesten ottolupia käsiteltäessä ottaa huomioon myös muita kuin Naturassa painottuvia biologisia tekijöitä. Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa, jos siitä aiheutuu 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista, 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Näin ollen on mahdollista, että maa-aineslaki asettaa hankealueen maa-ainesten otolle tiukempia vaatimuksia kuin Natura-vaikutusarviointi. Tämän vuoksi vaihtoehtoja vertailtaessa ei tulisi sivuuttaa ah-varauksen olemassa oloa seutukaavassa.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiselostuksessa on käsitelty vaihtoehto 0:n lisäksi vaihtoehtoja 1 ja 2. Vaihtoehtojen vaikutuksia on tarkasteltu tasapuolisesti. Sen sijaan vaihtoehtojen valintaa ei ole, etenkin vaihtoehdon 2 osalta, perusteltu riittävästi. Vaihtoehdon 2 toiminta ulottuu Natura-alueelle ja seutukaavan ah-alueelle.

Tarkasteluun olisi tullut ottaa mukaan neljäs vaihtoehto 0+ , jossa nykyisten maa-aineslupien mukaisen ottotoiminnan aluetta laajennettaisiin niin, että kuoppien väliin jäävät kapeat kannakset otettaisiin mukaan ottotoimintaan. Luonnontilaisilta alueilta maa-aineksia kaivettaisiin sen verran kuin se olisi tarpeellista, jotta kuopat saataisiin maisemoitua lähi-alueen luonnonmukaisiin maaperän muotoihin sopiviksi seutukaavan M/km aluevarauksen suunnittelumääräyksen mukaisesti.

Selvitys ympäristöstä sekä arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista

Ympäristön nykytilan kuvaus on perusteellinen. Siinä on esitetty alueen asukkaita, elinoloja, viihtyisyyttä, ympäristön sosio-kulttuurisia arvoja, paikallistaloutta, yhdyskuntarakennetta, alueen liikenneoloja ja maa-ainesten nykyistä ottamista koskevat tiedot. Nykytilassa on esitetty myös pohjaveden ottamista Hyyppärän harjun alueella, pinta- ja pohjavesiä ja niiden käyttöä, kaavoitusta, maa- ja kallioperää, maisemaa, taajamakuva ja kulttuuriympäristöä ja luonnonympäristöä, kuten kasvillisuutta, eläimistöä, uhanalaisia ja silmäläpidettäviä lajeja, Hyyppärän Natura-alueita sekä hankealueen arvokkaita luontokohteita ja läheisiä suojelualueita koskevat tiedot.

Lähtöaineistona on käytetty mm. maa-ainesottolupia ja ottamissuunnitelmia, maankäyttösuunnitelmia, pohjavesiselvityksiä sekä lukuisia harjualueen luonnonympäristöä koskevia selvityksiä. Härjänvatsan maa-ainesoton yleissuunnitelman yhteydessä on laadittu tutkimustulosten ja hydrogeologisten maastotarkastelujen perusteella kuvaus suunnittelualueen hydrogeologisista olosuhteista ja hydrogeologinen kartta. Alueen kasvillisuus-, kotilo- ja lintuselvitykset laadittiin vuonna 2002.

Arvioinnin pääasiallisena menetelmänä käytetään erittelevää taulukkomuotoista vertailumenetelmää. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia selvitettiin asukaskyselyllä. Monilta osin arvoinnit perustuvat asiantuntija-arvioihin. Vaikutukset esitetään sanallisesti ja vertailutaulukkomuodossa. Arvioinnissa käytettyjä menetelmiä voidaan pitää perusteltuina ja pätevinä.

Arviointiselostuksessa on selvitetty laajasti ja perusteellisesti hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutuksia maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kasvillisuuteen, eläimistöön, kallio- ja maaperään, pinta- ja pohjavesiin, Natura-arvoihin, luonnonvaroihin, ihmisiin, terveyteen, liikenteeseen, meluun ja päästöihin, elinoloihin ja työllisyyteen, virkistyskäyttöön ja viihtyisyyteen. Lisäksi on tarkasteltu hankkeen taloudellisia vaikutuksia, hankkeen vaikutuksia muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin, esimerkiksi pohjaveden ottoon sekä hankkeeseen liittyviä riskitekijöitä.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Arviointiselostuksessa on vertailtu eri vaihtoehtoja ja niiden toteuttamiskelpoisuutta. Päätelmät vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta on esitetty pääosin oikein.

Vaihtoehtoon 2 mukainen maa-ainesten otto, joka ulottuu arvokkaalle harjualueelle ei ole seutukaavan mukaista toimintaa. Vaihtoehto 2 on maa-ainelain 3 §:n ja Natura-2000 verkoston vastainen. Luonnonsuojelulain 66 §:n perusteella vaihtoehtoon 2 toteuttamiseen ei saa myöntää lupaa tai hyväksyä tai vahvistaa sitä koskevaa suunnitelmaa. Vaihtoehto 1 on osin maa-ainelain vastainen.

Vaihtoehto 1:ssä maa-ainesten ottoalue sijoittuu nykyisen seutukaavan M/km-alueelle eli maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jonka toteuttaminen edellyttää maa-ainesten otosta vaurioituneiden osien kunnostamista ja maisemointia. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen käytön ja maisemoinnin suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen pääasiallinen käyttö maa- ja metsätalousmaana. Vaihtoehto 1 ei aiheuta merkittävää haittaa Natura-kohteille, mutta seuraavilta osin maa-ainelain 3 §:n edellytykset maa-ainesten otolle eivät täyty: Nykyisen ottoalueen koillispuolella, raviradan eteläreunaan ja pohjoisreunaan vievän tien välisellä männikkörinteellä, tiloilla 3:5 ja 3:7 on merkittäviä luonnon kauneusarvoja. Tälle alueelle ei kunnan tulisi vahvistaa maa-ainesten ottamissuunnitelmia tai myöntää yksittäisiä lupia.

Vaihtoehto 2 on maa-ainelain 3 §:n ja Natura-määräysten vastainen. Maa-ainesten ottoaluetta on laajennettu ah-alueelle, MY-alueelle ja Natura-alueelle. MY-alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon luonnonympäristön suojelunäkökohdat. Alueella voidaan suorittaa vain ympäristöarvot ja maiseman perusmuodot huomioon ottavaa ottoa siten, että harjun yleisilme säilyy. Koska kyseinen harjualue on lisäksi arvioitu ja merkitty seutukaavassa arvokkaaksi harjualueeksi ah-merkinnällä, on maa-ainesten otolle asetettu maa-ainelain 3 §:n mukaisia rajoituksia eikä sinne tule kohdistaa maa-ainesten ottoa.

Vaihtoehtoon 2 mukainen maa-ainesten ottamistoiminta tulee arviointiselostuksessa mainittujen vaikutuksiensa perusteella heikentämään merkittävästi Natura-kohteiden luonnonarvoja, eikä maa-ainesten ottoa voida toteuttaa esitetystä laajuudesta. Vaihtoehtossa 2 ottamisalue on 10,4 % pohjaveden muodostumisalueen kokonaispinta-alasta. Jos ottamisalue käsittää 10 – 30 % muodostumisalueen yhteispinta-alasta, laadullisia muutoksia pohjavedessä on pitkällä aikavälillä odotettavissa. Toisin kuin arviointiselostuksessa, ympäristökeskus katsoo, että vaihtoehtoon 2 mukainen soranotto heikentäisi merkittävästi Naturan luontoarvoja hävittäen 2 % harjumetsät-luontotyyppin pinta-alasta koko kohteella ja aiheuttaisi heikentämisriskin Varesjoen lähde- ja virtavesiluontotyypeille. Näin ollen luonnon-

suojelulain 66 §:n mukaan maa-ainesten ottosuunnitelmaa ei voida kunnassa vahvistaa tai yksittäisiä ottolupia myöntää vaihtoehdon 2 mukaisena.

Arviointiselostuksen luontoselvityksessä on tavattu vaihtoehdon 2 alueella kaksi silmälläpidettävää kehrääjälinnun reviiriä. Kolmas kehrääjän reviiri rajoittuu vaihtoehdon 2 alueeseen. Vaihtoehto 2 hävittäisi myös kangaskiurulle sopivaa pesimäympäristöä, jossa lajin on aiemmin todettu pesineen. Vaihtoehto 2 hävittäisi myös lisäksi kaksi laakeaa suppaa.

Ympäristökeskus katsoo yhteenvetonaan vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta, että vaihtoehtoa 2 ei voida toteuttaa. Vaihtoehto 1 on osittain toteutettavissa. Maa-ainesten ottosuunnitelmaa tai yksittäisiä maa-ainesten ottolupia ei tule kunnassa myöntää vaihtoehtojen 1 tai 2 mukaisina niiltä osin kuin hakemukset koskevat Natura, seutukaavan ah-varausta tai raviradan itäpuolista rinnealuetta.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Haitallisten vaikutusten ehkäisemistä on käsitelty monessa kohtaa arviointiselostusta ja esitetty etenkin pohjaveden suojelun osalta riittävästi ehkäiseviä ja lieventäviä toimia, kuten ottotoiminnan vaiheistamista ja työaikaista jälkihoitoa. Sen sijaan haitallisten vaikutusten ehkäisemistä koskevassa erityiskohdassa (10.7) pohjavesien suojelu oli niukasti esitetty.

Maisematekijät on katsottu tärkeäksi osaksi asukkaiden elinympäristöön vaikuttavista tekijöistä. Ottoalueen reunoille tulee jättää asutukseen ja teiden suuntaan riittävät suojaetäisyydet muodostamaan näköestettä. Suojaetäisyyksillä voidaan lieventää myös pöly- ja meluhaittoja. Selostuksessa mainittu suojaetäisyys 50 metriä asutukseen ei ole riittävä, vaan sen tulisi olla noin 100 metriä.

Alueiden jälkihoidossa tulisi tarkastella myös vaihtoehtoja, joissa maa-ainesoton jälkeen alue jätetään metsittämättä. Hyökkäys harjun Natura-alueella ja sen lähiympäristössä on paljon paahdeympäristöjä, kuten harjunrinteitä, avoimia kenttiä ja tienvarsia, joissa esiintyy niihin elinolosuhteisiin erikoistuneita kasveja ja eläimistöä. Paahdeympäristöjä voitaisiin synnyttää lisää jättämällä varsinkin etelä-lounaaseen avautuvat rinteet metsittämättä maa-ainesoton jälkeen. Tällaisille kohdille syntyy erikoinen pienilmasto ja sopivat elinolosuhteet monille paahdeympäristöjen lajeille. Näille rinteille saattaa luonnollinen kehitys soranoton päätyttyä olla parempi vaihtoehto kuin pintamaan tuonti alueelle ja metsitys. Tämä tulisi ottaa huomioon keinona lisätä alueen luonnon monimuotoisuutta, kun maa-ainesottolupien maisemointiehtoja asetetaan kunnassa.

Ympäristövaikutusten seuranta ja tarkkailu

Arviointiselostus sisältää tässä vaiheessa riittävän ehdotuksen seurantaohjelmaksi. Ohjelma sisältää pohjavesiseurannan ja Natura-alueen seurannan. Seurantaohjelmasta ei ole muuta huomautettavaa kuin, että siihen tulisi lisätä paahdeympäristön eläimistön seuranta.

Selostuksesta laadittu yhteenveto

Selostuksesta on laadittu selkeä ja yksityiskohtainen yhteenveto, jossa on kuvattu hankevaihtoehdot ja niiden ympäristövaikutukset. Yhteenvedossa olisi tullut esittää selvemmin, ovatko eri hankevaihtoehdot toteutettavissa.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointimenettely on toteutettu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisesti. Hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu perusteellisesti.

Lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä 26.1.2004 alkaen ympäristöhallinnon www-sivulla osoitteessa www.ymparisto.fi/los/losyk.htm ja yhden kuukauden ajan virka-aikana seuraavissa paikoissa:

Kiikalan kunnanvirasto, Kirkkotie 8, 25390 Kiikala
Kiikalan kunnan kirjasto, Kirkkotie 8, 25390 Kiikala

Hallintopäällikkö

Tuire Nurmio

Ylitarkastaja

Kristiina Rainio

Liitteet

Luettelo lausunnon antajista
Luettelo ympäristökeskuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn osallistuvista ryhmistä ja vastuuhenkilöistä
Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 5000 €

Jakelu Optiroc Oy Ab suoritemaksua vastaan

Tiedoksi Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
Suomen ympäristökeskus
Ympäristöministeriö
Ympäristökeskus / ryhmät

LUETTELO LAUSUNNONANTAJISTA JA MIELIPITEEN ESITTÄJISTÄ**LAUSUNNOT**

Kiikalan kunnanhallitus

Varsinais-Suomen liitto

Länsi-Suomen lääninhallitus

Turun tiepiiri

Turun maakuntamuseo

Salon seudun kansanterveystyön kuntayhtymän terveyslautakunta

YVA-ASIOIDEN KÄSITTELY LOUNAI-SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

Yhteyshenkilö ylitarkastaja Kristiina Rainio
YVA-asioiden koordinoiva valmistelu ja esittely

LAUSUNTOJEN VALMISTELUUN OSALLISTUVAT SEURAAVAT OSASTOT JA RYHMÄT:**YMPÄRISTÖLUPAOSASTO**

Osastopäällikkö Marja-Terttu Parsama

Teollisuuden, energiantuotannon ja yhdyskuntien ympäristöluvut, näitä koskevat lausunnot sekä tarkkailuohjelmat, pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamista koskevat päätös- ja lausuntoasiat, ympäristölupapäätösten ja ympäristönsuojelulainsäädännön valvonta. Kalankasvatusta ja turvetuotantoa koskevat lausunnot, kalankasvatuksen tarkkailuohjelmat, karjasuojien ympäristöluvut, ympäristölupapäätösten ja ympäristönsuojelulainsäädännön valvonta, katselmustoiminnan koordinointi sekä ojitustoimitukset.

ALUEIDENKÄYTÖN OSASTO

Maankäyttö - osastopäällikkö yli-insinööri Outi Engström

Alueiden käytön suunnittelun ohjaaminen ja edistäminen, rakentamisen poikkeusluvut, rakentamisen ohjaus, alueiden käytön ja rakennetun ympäristön tilan ja kehityksen seuranta ja ohjaus, rakennetun ympäristön suojeleminen, ympäristönsuojelun rahoitus rakennussuojelun ja kulttuurimaiseman osalta kulttuuriympäristön hoidon edistäminen, muinaismuistoasiat, kiinteistöjen hankinnan lupa- asiat, tieasiat ja ulkomainonta

Luonnonsuojelu - ryhmäpäällikkö ylitarkastaja Esko Gustafsson

Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus, maanhankinta luonnonsuojelutarkoituksiin, suojelualueiden perustaminen, merkintä ja hoito, lajien ja luontotyyppien suojeleminen ja hoito, maisemansuojelu, ulkoilu ja virkistys sekä vene- ja maastoliikenneasiat sekä luonnonsuojelun rahoitus

YMPÄRISTÖTEKNIIKAN OSASTO

Vesistöt – ryhmäpäällikkö vesistöinsinööri Juha-Pekka Triipponen

Vesistöjen tilan ja käyttökelpoisuuden parantaminen, vesistöarakentamista koskevat lausunnot, vesistövelvoitetarkkailun seuranta ja kehittäminen, hydrologinen havainnointi, tulvasuojelun suunnittelu ja seuranta, peruskuivatuksen suunnittelu ja ohjaus, yleisten vesialueiden valvonta, ympäristönsuojelun rahoitus vesien kunnostamisen osalta, vesistöhankkeiden luvanhaltijan tehtävät

Maaseutu - ryhmäpäällikkö limnologi Pirkko Valpasvuo- Jaatinen

Maa-, metsä- ja karjatalouden ympäristönsuojelu, turvetuotannon ympäristönsuojelu, turkistarhaus, ympäristönsuojelun rahoitus maa- ja metsätalouden osalta

Yhdyskuntatekniikka – ryhmäpäällikkö vesihuoltoinsinööri Jyrki Lammila

Ympäristönsuojelun yleinen edistäminen, yhdyskuntien ja teollisuuden vedenhankinnan ja viemäröinnin suunnittelu ja edistämien, pohjavesien suojelun seuranta ja suunnittelu, saastuneiden maiden kunnostuksen edistäminen, maa-ainesten ottamista koskevat lausunnot ja lupaseuranta, jätehuollon yleissuunnittelu ja edistämien, valtion jätehuoltotöiden ja vesihuoltotöiden suunnittelu, ympäristönsuojelun rahoitus kehittämis- ja kokeiluhankkeiden osalta sekä vesihuoltoavustukset, kalankasvatuksen valtakunnallinen kehittäminen

LIITE 3**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1415/2001) ja sen muutoksessa (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä